

Tietosuojailmoitus

ICCS 2027

8. luokan oppilaat

Esikoe

1. Rekisterinpitäjät ja yhteystiedot

Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitos (KTL) ja Stichting I.E.A. Secretariaat Nederland (IEA) toimivat tämän tutkimuksen yhteisrekisterinpitäjinä.

Yhteystiedot:

Koulutuksen tutkimuslaitos
Alvar Aallon katu 9, PL 35
40014 Jyväskylän yliopisto
Puh. 050 596 6025 (Najat Ouakrim–Soivio, kansallinen koordinaattori)
Puh. 040 8054267 (Mikko Niilo–Rämä, aineistokoordinaattori)
Sähköposti: iccs2027@jyu.fi

Stichting I.E.A. Secretariaat Nederland
Keizersgracht 311
1016 EE Amsterdam
The Netherlands
Puh: +31 20 625 3625
Sähköposti: secretariat@iea.nl

2. Tietosuojavastaavat

Jyväskylän yliopiston tietosuojavastaava: tietosuoja@jyu.fi, puh. 040 805 3297

IEA:n tietosuojavastaava: dataprotection@iea.nl

3. Mihin tarkoituksiin tietoja kerätään ja käsitellään?

ICCS 2027 on kansainvälinen koulutuksen tutkimushanke, joka selvittää, miten nuoria valmistellaan kansalaisina toimimiseen muuttuvissa demokratian ja kansalaisvaikuttamisen konteksteissa.

Tutkimukseen sisältyvät esikoe keväällä 2026 sekä pääkoe keväällä 2027. **Tämä tietosuojailmoitus koskee kevään 2026 esikoetta.** Tutkimus kuuluu myös Perusopetuslain (628/1998) mukaiseen koulutuksen arviointiin, johon perusopetuksen järjestäjät ovat velvollisia osallistumaan. Tutkimuksessa kerättyjä tietoja käytetään tieteellisiin ja koulutuksen arviointitarkoituksiin.

4. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteena on yleisen edun mukainen tieteellinen tutkimus (EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohta ja tietosuojalaki 1050/2018, 4 §) sekä tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta lakisääteisen velvoitteen noudattaminen. Perusopetuslaissa (628/1998) opetuksen järjestäjälle on säädetty velvollisuus arvioida antamaansa koulutusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Tähän ulkoiseen arviointiin osaltaan kuuluvan ICCS-tutkimukseen liittyvän aineistonkeruun ja tulosten raportoinnin on Koulutuksen tutkimuslaitoksen tehtävä.

5. Mitä tietoja kerätään?

Tutkimukseen osallistuvien 8. vuosiluokan oppilaita pyydetään vastaamaan kokeeseen, jossa mitataan nuorten yhteiskunnallisia tietoja ja taitoja. Heitä pyydetään lisäksi vastaamaan Oppilaskyselyyn, jonka avulla kerätään tietoa tutkimukseen osallistuvien oppilaiden osallistumisesta yhteiskunnassa ja koulussa, asenteista liittyen yhteiskunnallisiin teemoihin, tosiasiallista ja odotettua osallisuutta sekä muutamia henkilötietoja (maa, jossa syntyi, vanhempien tai huoltajien työ ja koulutustaso ja kotona puhutut kielet). Lisäksi oppilaita pyydetään vastaamaan Eurooppa -kyselyyn. Tavoitteena siinä on kerätä tietoa oppilaiden näkemyksistä ja asenteista liittyen Eurooppaan.

ICCS 2027 -tutkimuksen kyselyistä ja kokeesta saadut vastaukset kerätään sähköisesti. Tiedot kerätään ja tallennetaan pääasiassa numeerisessa muodossa. Tallennetut numeeriset tiedot edustavat valintoja (esim. vastaus monivalintakysymykseen tai kohdeluokan oppilaiden lukumäärä). Lisäksi kerätään tekstitietoa avoimista vastauksista.

Lisäksi tallennetaan seuraavia sähköiseen kyselyyn kirjautumiseen liittyviä tietoja: ensimmäisen ja viimeisen kirjautumisen ajankohta, vastaajan kirjautumiskertojen kokonaismäärä, vastausvuorossa olevan kysymyksen numero ja kyselylomakkeen lähettämisen tila. Lisäksi tallennetaan seuraavat lokidatatiedot: kaikki navigointitapahtumat, jokainen valintapainikkeen napsautus, kukin valinta avattavassa valikossa ja hiiren kohdennukset eri valintavaihtoehtoihin.

Tietojen kerääminen muualta kuin tutkittavalta

Tutkimuksen toteuttamista varten Koulutuksen tutkimuslaitos saa koululta Oppilasluettelon, jossa on oppilaan nimi, sukupuoli, syntymäkuukausi ja syntymävuosi. Oppilasluettelo sisältää lisäksi tiedot mahdollisesta kokeesta poisjäännistä sekä erityisjärjestelyistä.

6. Miten tietoja käsitellään ja miten niitä jaetaan?

Jokaisella kyselyyn vastanneella oppilaalla, opettajalla, rehtorilla, luokalla ja koululla on ID-tunnus, jonka avulla muun muassa kyselyt kohdennetaan kullekin vastaajalle. Koodiavain, jolla ID-tunnukset voidaan yhdistää yksittäisen oppilaan, opettajan ja rehtorin tietoihin on vain Koulutuksen

tutkimuslaitoksen tiedossa. Tutkimukseen osallistuvien tunnistetietoja ei jaeta IEA:n tai kolmansien osapuolien kanssa tämän tutkimuksen toteuttamisen aikana.

Koulun vastuuhenkilö käsittelee ID-tunnuksia ja tutkimukseen osallistuvien nimiä vain väliaikaisesti tutkimuksen toteuttamisen edellyttämällä tavalla. Koulun vastuuhenkilö ei näe tutkimukseen saatuja vastauksia.

ICCS 2027 -tutkimusta johtaa kansainvälinen tutkimuskeskus (International Study Center, ISC), joka sijaitsee Bathin yliopistossa, Isossa-Britanniassa, ja jossa suurin osa aineiston analysoinnista tapahtuu. Kerätty aineisto ladataan Bathin yliopiston käyttämälle palvelimelle pseudonymisoidussa muodossa. Tutkimusaineisto jaetaan IEA:n, Koulutuksen tutkimuslaitoksen ja ISC:n välillä tutkimuksen toteuttamisen edellyttämällä tavalla.

7. Aineiston suojaaminen

Tietoja säilytetään tietoturvallisesti EU:n yleisen tietosuojasetuksen edellyttämällä tavalla eikä ulkopuolisilla ei ole pääsyä tietoihin.

Kerätyt henkilötiedot pseudonymisoidaan. Pseudonymisointi tarkoittaa henkilötietojen käsittelemistä siten, että henkilötietoja ei voi enää yhdistää tiettyyn henkilöön ilman lisätietoja).

Kaikki IEA:n ja ISC:n työntekijät, joilla on pääsy dataan, ovat allekirjoittaneet salassapitosopimuksen ja saaneet kattavan tietosuojaj- ja yksityisyyden suojan koulutuksen.

Suomessa aineistoja ja tietoja käsittelevät Koulutuksen tutkimuslaitoksen henkilöt ovat suorittaneet tietosuojakoulutuksen, ja heitä sitoo lakisääteinen salassapitovelvoite. Koulujen tutkimusta toteuttava henkilöstö allekirjoittaa myös salassapitosopimukset.

KTL:n ja IEA:n solmimassa sopimuksessa yhteisrekisterinpitäjyydestä on sovittu tarkemmin henkilötietojen suojaamisessa käytettävistä teknisistä ja organisatorisista suojaustoimista.

8. Henkilötietojen käsittelijät

Tässä tutkimuksessa henkilötietojen käsittelijöinä toimivat:

Microsoft M365

Bathin yliopisto, alikäsittelijänä Amazon Web Services

9. Tietojen siirto EU:n ETA:n ulkopuolelle

Tutkimuksessa kerättyä pseudonymisoitua henkilötietoa siirretään ETA:n ulkopuolelle Yhdistyneeseen Kuningaskuntaan ISC:lle. Tutkimuksen suorittamisessa käytettyjen pilvipalvelujen tarjoajien palvelimet sijaitsevat Euroopassa.

IEA tukeutuu Euroopan komission päätökseen Yhdistyneen kuningaskunnan riittävästä tietosuojan tasosta henkilötietojen siirrossa ETA-alueen ulkopuolelle. Mikäli komission kanta muuttuisi, IEA ottaa käyttöön EU:n vakiosopimuslausekkeet (SCC, Moduuli II: Controller-to-Processor) pseudonymisoidun datan siirtoon.

10. Kuinka kauan henkilötietoja säilytetään?

Tutkimuksessa muodostuu kaksi eri aineistoa, joiden henkilötietoluonne ja säilyttäminen eroavat toisistaan.

Kansainvälinen aineisto

Ennen Suomessa kerättyjen aineistojen siirtämistä kansainväliseen tarkasteluun kaikki suorat tunnistetiedot hävitetään aineistosta, jolloin aineistosta tulee aineiston käyttäjille anonyymi. Aineiston siirto ja anonymisointi tapahtuu kesällä 2026.

Suomalainen aineisto

Koulutuksen tutkimuslaitoksen kouluilta vastaanottamalle (oppilaiden suoria tunnistetietoja sisältävälle) aineistolle tehdään arvonmääritys tutkimuksen päätyttyä viimeistään 12/2029. Mikäli aineisto on tutkimuksellisesti merkittävä, arkistoidaan se Jyväskylän yliopiston arkistoon.

Oikeudellinen peruste tutkimusaineistoon sisältyvien henkilötietojen arkistointiin tutkimuksen päätyttyä

Tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi *yleisen edun perustella* (tietosuoja-asetuksen artikla 6.1 e, erityiset henkilötietoryhmät 9.2.j).

11. Aineistojen jatkokäyttö

Suomalainen aineisto

Aineisto säilytetään pysyvästi, mikäli aineistolle tehty arvonmääritys osoittaa, että aineisto on tutkimuksen kannalta merkittävä. Sitä voidaan luovuttaa käytettäväksi yleisen edun mukaiseen tieteelliseen tutkimukseen tutkijoille, jotka esittävät tutkimussuunnitelman sisältävän, metodologisesti perustellun luovutuspyynnön. Aineistoa vastaanottavien tutkijoiden tulee käyttää aineistoa hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti ja tutkittavien yksityisyyttä kunnioittaen. Yksittäiset tutkittavat eivät voi olla tunnistettavissa aineistosta tehtävän tutkimuksen tuloksia julkaistaessa.

Tieteellistä tutkimusta varten aineistoon voidaan yhdistää oppilaan koulunkäyntiin ja opiskeluun liittyvää tietoa kansallisista rekistereistä, kuten opetushallinnon rekistereistä. Muun aineiston vastaanottaminen ja aineistojen yhdistäminen edellyttää erillistä hakemusta ja luovutus päätöstä aineiston rekisterinpitäjältä (kuten Opetushallitus).

12. Automaattinen päätöksenteko ja profilointi

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen artiklassa 22 tarkoitettua automatisoitua päätöksentekoa, mukaan lukien profilointia, ei suoriteta.

13. Rekisteröidyn oikeudet

Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)

Sinulla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietojasi ja mitä henkilötietojasi käsitellään. Voit myös halutessasi pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)

Jos käsiteltävissä henkilötiedoissasi on epätarkkuuksia tai virheitä, sinulla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)

Sinulla on oikeus vaatia henkilötietojesi poistamista tietyissä tapauksissa. Oikeutta tietojen poistamiseen ei kuitenkaan ole, jos tietojen poistaminen estää tai vaikeuttaa suuresti käsittelyn tarkoituksen toteutumista tieteellisessä tutkimuksessa.

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (tietosuoja-asetuksen 18 artikla)

Sinulla on oikeus henkilötietojesi käsittelyn rajoittamiseen tietyissä tilanteissa kuten, jos kiistät henkilötietojesi paikkansapitävyyden.

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kuvatuista oikeuksista saatetaan tietyissä yksittäistapauksissa poiketa tietosuoja-asetuksessa ja Suomen tietosuojalaissa säädetyillä perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Lisäksi oikeuksista voidaan poiketa, jos rekisterinpitäjä osoittaa, ettei se pysty tunnistamaan rekisteröityä. Jos rekisteröity antaa oikeuksia käyttääkseen lisätietoja, joiden perusteella hänet voidaan tunnistaa, on rekisteröidyn oikeudet lähtökohtaisesti toteutettava.

Arkistointi

Kun henkilötietoja käsitellään yleisen edun mukaisessa arkistointitarkoituksessa rekisteröidyllä ei pääsääntöisesti ole edellä kerrottuja oikeuksia tai tietosuoja-asetuksen 21 artiklan mukaista vastustamisoikeutta. Arkistoitujen aineistojen autenttisuus, luotettavuus ja tutkimuksellinen arvo vaarantuvat, jos aineistoihin sisältyviä henkilötietoja ryhdyttäisiin muuttamaan. Poikkeaminen oikeuksista perustuu tietosuojalain 32 §:ään ja tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohtaan. Oikeuksien käyttämistä koskevat pyynnöt toimitetaan Jyväskylän yliopiston kirjaamoon: Kirjaamo ja arkisto, PL 35 (C), 40014 Jyväskylän yliopisto; puh. 040 805 3472; sähköposti: kirjaamo@jyu.fi, käyntiosoite: Seminaarinkatu 15, C-rakennus.

Rekisteröidyn oikeuksien käyttäminen

Tietosuojaan liittyvissä kysymyksissä voit olla yhteydessä Jyväskylän yliopiston tietosuojavastaavaan (tietosuoja@jyu.fi, puh. 040 805 3297) tai IEA:n tietosuojavastaavaan (dataprotection@iea.nl).

Tietosuojavaltuutetun toimisto: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki; PL 800, 00531 Helsinki;
sähköposti: tietosuoja@om.fi, puhelinvaihde: 029 566 6700; kirjaamo: 029 566 6768.